

แผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

โรงเรียนหนองแดงวิทย์อม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และบุคลากรของโรงเรียนหนองแดงวิทย์คมที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ การทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก การวิเคราะห์ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ

โรงเรียนหนองแดงวิทย์คม ตระหนักในการป้องกันการทุจริต จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโรงเรียน โดยคัดเลือกกระบวนการ จำนวน ๑ กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ (๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ/ กิจกรรม/ แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในโรงเรียน และจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนหนองแดงวิทย์คม

มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
ความหมาย	๑
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	
การระบุความเสี่ยง	๒
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๓
เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๓
การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๕
แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	๖

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร อันเป็น การป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ด้วยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาในองค์กร นับเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๑. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาแล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก
๒. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และมีกระบวนการยับยั้งระดับความเสี่ยง
๓. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ต้องหลีกเลี่ยง ด้วยการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริต
๔. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้าในประเด็นที่ไม่ปรากฏมาก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ด้าน ดังนี้

- ๑) ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- ๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์เริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบกับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

๑) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

Known Factor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อนคาดหมาย ได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นตามที่เคยมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้า ในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โรงเรียนประเมินความเสี่ยงทางทุจริต ด้าน

- ☐ ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- ☒ ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☐ ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ

“การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนหนองแดงวิทย์ม”

ตารางที่ ๑ แสดงระบุความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เคยเกิดขึ้น
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนหนองแดงวิทย์ม		✓

๒) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยง มีรายละเอียด ดังนี้

๑. สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
๒. สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง
ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้
๓. สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน
ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน
ตามหน้าที่ปกติ
๔. สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอก

ตารางที่ ๒ แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือก นักเรียนเข้าเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนหนองแดงวิทย์คม	✓			

๓) เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

(๑) ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

- /ขั้นตอนหลักที่สำคัญ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงมากในการเฝ้าระวัง
ความเสี่ยงการทุจริต และต้องทำการป้องกัน (ไม่ดำเนินการไม่ได้) ค่าที่อยู่ใน
ระดับ ๓ หรือ ๒
- กิจกรรม/ขั้นตอนของกระบวนการงาน (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นไม่สูงต่อ
กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงหน่วยงานอื่น
การเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ ๑

(๒) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

ที่เกี่ยวข้อง ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้
ลด รายจ่ายเพิ่ม ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
 - กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่
ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อกระบวนการภายในหรือกระทบ
ด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ แสดงโอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรง ผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
๑	การแสวงหา ผลประโยชน์ ส่วนตัวของ เจ้าหน้าที่ในการ สอบคัดเลือก นักเรียนเข้าเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑ โรงเรียน หนองแดงวิทย์ม	๑	๔	๔

ตารางที่ ๓.๑ แสดงระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือ ขั้นตอนหลัก	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง (SHOULD)
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนหนองแดงวิทย์ม	๑	

ตารางที่ ๓.๒ แสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยง การทุจริต	๑	๒	๓
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ สอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียน หนองแดงวิทย์ม			X

๔) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยง แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับพอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังดำเนินการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการองค์กรแต่ยอมรับได้

ระดับอ่อน : จัดการไม่ได้หรือเพียงบางส่วน เกิดจากรายจ่ายเพิ่ม มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือก นักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑ โรงเรียนหนองแดงวิทย์คม	พอใช้		✓	

แบบบริหารความเสี่ยงการทุจริตของโรงเรียนหนองแดงวิทย์าคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ/ งาน	รูปแบบ พฤติกรรม ความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการ ทุจริตที่เกี่ยวกับ การใช้อำนาจ หน้าที่ และ ตำแหน่งหน้าที่	การแสวงหาผล ประโยชน์ส่วนตัว ของเจ้าหน้าที่ ในการสอบคัดเลือก นักเรียนเข้าเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนหนองแดง วิทย์าคม	การแสวงหาผล ประโยชน์ส่วนตัว ของเจ้าหน้าที่ ในการสอบคัดเลือก นักเรียนเข้าเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑ โรงเรียน หนองแดงวิทย์าคม	๑) ควบคุม กำกับ ดูแล ให้เจ้าหน้าที่และบุคลากร ปฏิบัติตามมติคณะกรรมการ บริหารโรงเรียนฯ โดย เคร่งครัด เพื่อให้การสอบ คัดเลือกเป็นไปด้วยความ ยุติธรรม โปร่งใส หาก เจ้าหน้าที่ของโรงเรียน แสวงหาผลประโยชน์ หรือเอื้อประโยชน์ใด ๆ ต่อการสอบคัดเลือกดังกล่าว เป็นความผิดวินัยร้ายแรง ๒) ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของ โรงเรียนไปสอนกวดวิชา และ/หรือสอนพิเศษ ๓) ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ ของโรงเรียนที่มีบุตร หรือเครือญาติที่สมัครสอบ คัดเลือกเข้าเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีส่วน เกี่ยวข้องกับกระบวนการ สอบคัดเลือกใด ๆ ทั้งสิ้น	ต.ค. ๖๕ - ก.ย. ๖๖	ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายอำนวยการ

